

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/138/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5422201604
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Šulek
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:5422201604.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Šuleka a členov senátu JUDr. Jany Kotrčovej a JUDr. Jany Vargovej, v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX C. D., C. E. XXXX/XX, prechodne bytom XXX XX F. XX, zastúpený G. H. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX C. D., E. XXXX/X, proti žalovanému: J. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX C. D., C. E. XXXX/XX, o určenie, že členský podiel patrí do dedičstva, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č.k. 5C/101/2022-49 zo dňa 23.5.2023, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. a III. **p o t v r d z u j e .**

Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. určil, že členský podiel v Okresnom stavebnom bytovom družstve Dolný Kubín so sídlom 026 01 Dolný Kubín, Zochova 1117/97, IČO: 00 222 071 a s ním spojené členské práva a povinnosti k bytu - garsónke č. XX v bloku XXXX vo vchode XX na ulici C. E. A. C. D. patria do dedičstva po poručiteľovi J. B., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, výrokom II. vo zvyšnej časti žalobu zamietol a výrokom III. žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie v rozsudku uviedol, že žalobca sa žalobou v znení jej zmeny pripustenej na predbežnom prejednaní sporu domáhal určenia, že členský podiel v Okresnom stavebnom bytovom družstve Dolný Kubín, so sídlom 026 01 Dolný Kubín, Zochova 1117/97, IČO: 00 222 071 a s ním spojené členské práva a povinnosti k bytu - garsónke č. XX v bloku XXXX vo vchode XX na ulici C. E. v C. D. patria do dedičstva po poručiteľovi J. B., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX. Súd prvej inštancie z pripojeného spisu Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 8Ps/8/2020, zistil, že uznesením sp. zn. 8Ps/8/2020 zo dňa 10.12.2020 súd v konaní o obmedzení spôsobilosti na právne úkony J. B., nar. XX.XX.XXXX ustanovil pre neho procesného opatrovníka v osobe žalovaného. Z uznesenia vyplynulo, že uvedené konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony sa začalo uznesením zo dňa 02.11.2020, a to na základe podnetu mesta Dolný Kubín zo dňa 23.09.2020, pričom J. K., t.j. žalovaný v tomto spore dňa 10.11.2020 doručil podanie, v ktorom uviedol, že súhlasí, aby bol ustanovený za opatrovníka J. B. v tomto konaní. J. B. podpísal podanie zo dňa 02.12.2020, v ktorom uviedol, že s ustanovením J. K. za jeho procesného opatrovníka súhlasí (č.l. 51 spisu 8Ps/8/2020). Súd poukázal na celý obsah podania, doručeného súdu dňa 10.11.2020, v ktorom žalovaný uvádza, že u J. B. dochádza k zhoršeniu zdravotného stavu (organický psychosyndróm ťažkého stupňa spojený s mentálnou retardáciou ľahkého stupňa), pre ktorý nemôže samostatne konať (č. l. 39 spisu 8Ps/8/2020). Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že žalovaný súdu s vyjadrením k žalobe doručil Dohodu o prevode členských práv a povinností uzavretú podľa čl. 22 Stanov Okresného stavebného družstva Dolný Kubín, Zochova 1117/97, 026 01 Dolný Kubín, a to medzi J. B. ako prevodcom a žalovaným ako nadobúdateľom. Predmetom dohody bol prevod členských práv a povinností spojených s bytom - garsónkou č. bytu XX v bloku XXXX,

vchod XX na ulici C. E. v C. D.. Dohoda je datovaná dňom 16.12.2020, sú na nej podpisy prevodcu a nadobúdateľa, keď tieto boli v uvedený deň overené na matrike v L.. V dohode nebola uvedená cena predmetu prevodu, resp. zostatková hodnota členského podielu a táto nebola uvedená ani v prehlásení o vzájomnom majetkovom vysporiadaní zostatkovej hodnoty členského podielu podpísaného žalovaným a J. B. taktiež dňa 16.12.2020 (č. l. 28-29 spisu). Žalovaný zároveň súdu prvej inštancie doručil aj potvrdenie o uskutočnení prevodu v J. M.N. zo dňa 11.10.2021, z ktorého vyplýva, že dňa 28.12.2020 žalovaný z účtu M. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX vedeného v J., M.A. poukázal na účet vedený v J., M.N. M. XXXXXXXXXXXXXXX XXXX XXXX sumu 15.000,- eur a ako dôvod operácie bolo uvedené OC GARSONKA XXXX/XX/XX/XX. Žalovaný súdu doručil tiež potvrdenie o uskutočnení prevodu v J. M.N. zo dňa 11.10.2021, z ktorého vyplýva, že dňa žalovaný z účtu M. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX vedeného v J., M.N. dňa 29.03.2021 poukázal na účet vedený v J., M.N. M. XXXXXXXXXXXXXXX XXXX XXXX sumu 25.000,- eur a ako dôvod operácie bolo uvedené 2. časť OC GARSONKA XXXX/XX/XX/XX (č. l. 27 a 27 p.v. spisu). Z pripojeného spisu tamojšieho súdu sp. zn. 8Ps/8/2020 súd prvej inštancie zistil, že rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 8Ps/8/2020-134 zo dňa 27.05.2021, právoplatným dňa 28.07.2021, súd obmedzil spôsobilosť J. B. na právne úkony tak, že nie je spôsobilý nakladať s finančnou hotovosťou prevyšujúcou jednorazovo sumu 25,- eur a sumu 100,- eur mesačne, nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom, uzatvárať zmluvy majetkoprávnej povahy, najmä uzatvárať kúpne zmluvy, zmluvy o pôžičke, resp. úvere, darovacie zmluvy, zaväzovať sa k ručeniu, rozhodovať o svojej liečbe a o poskytovaní zdravotnej starostlivosti, rozhodovať o svojom prijatí do ústavnej zdravotnej starostlivosti a do zariadenia sociálnej starostlivosti, konať pred štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy a orgánmi samosprávy, vybavovať si akékoľvek úradné záležitosti, preberať poštové zásielky a iné úradné povinnosti. Zároveň bol uvedeným rozsudkom J. B. ustanovený opatrovník, a to mesto Dolný Kubín (č.l. 134 až 138 spisu 8Ps/8/2020). Ďalej vykonal dokazovanie znaleckým posudkom, ktorý vypracovala znalkyňa J. B. O. pod č. 76/2021 dňa 19.04.2021. Konkrétne bolo vykonané dokazovanie jeho stranami 17 a 18, v ktorých je uvedená otázka na znalkyňu, a to či vzhľadom na zistený duševný stav J. B. a jeho vývoj, bol tento si schopný uvedomovať zmysle a právne účinky (prevod svojho členského podielu v bytovom družstve a v dôsledku toho stratu užívacieho práva k družstevnému bytu, v ktorom žije) právneho úkonu, a to Dohody o prevode členských práv a povinností uzavretej podľa čl. 18 Stanov OSBD Dolný Kubín dňa 16.12.2020 a Prehlásenia o vzájomnom majetkovom vysporiadaní zostatkovej hodnoty členského podielu zhodnoteného o hodnotu členom splatenej majetkovej účasti na nákladoch výstavby a ostatných vzájomných nárokov a pohľadávok voči OSBD Dolný Kubín z dôvodu prevodu členských práv a povinností z 16.12.2020, na ktorú otázku znalkyňa odpovedala tak, že s ohľadom na skutočnosti uvedené v znaleckom posudku (znalecký posudkom bol u J. B. zistený organický psychosyndróm ťažkého stupňa a ľahká duševná zaostalosť u schizoidnej osoby), a to najmä na skutočnosť, že u menovaného je oslabená jeho intelektová úroveň, najmä logické a analytické myslenie, má poruchu exekutívno - riadiacich funkcií, teda má oslabenú schopnosť organizovať a uvedomovať si možné následky jednotlivých aktivít, nezvažuje možné riziká, tak nebol schopný posúdiť zmysel, ani právne účinky uvedeného právneho úkonu (č. l. 113-114 spisu 8Ps/8/2020). Súd prvej inštancie sa následne zaoberal otázkou, či je daný naliehavý právny záujem na požadovanom určovacom výroku. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že naliehavý právny záujem je daný a spočíva v tom, že touto žalobou môže žalobca, ako jediný zákonný dedič svojho brata J. B. (ktorá skutočnosť je súdu známa z jeho vlastnej rozhodovacej činnosti, a to zo spisu 6D 108/2022), docieľiť, aby v dedičskom konaní po (tomto) jeho bratovi bola prejednaná zostatková hodnota členského podielu v družstevnom byte, ktorá je spôsobilým predmetom dedičstva, resp. jeho aktívom (k tomu vid' napr. rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo 4/97, R 98/1998). Pokiaľ pritom žalobca v dedičskom konaní nadobudne predmetný členský podiel, podľa § 706 ods. 3 Občianskeho zákonníka na neho prejde aj členstvo v družstve a nájom družstevného bytu. Výsledok konania o žalobe žalobcu je tak spôsobilý výrazne zmeniť majetkoprávne a zároveň aj sociálne postavenie žalobcu, do ktorého bolo zasiahnuté dohodou o prevode členských práv a povinností zo dňa 16.12.2020. Žaloba tak predstavuje účinný nástroj na odstránenie, touto dohodou vzniknutého právneho stavu veci. Stav vzniknutý po uzavretí predmetnej dohody zo dňa 16.12.2020 súd prvej inštancie vyhodnotil ako nezákonný, keď daná dohoda predstavuje taký právny úkon, ktorý je neplatný, a to s poukazom na ustanovenie § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou. Zo záverov znaleckého posudku J. B. O. mal jednoznačne preukázané, že v čase, keď J. B. uzavieral predmetnú dohodu o prevode členských práv a povinností, trpel duševnou chorobou, resp. duševnou poruchou, a to organickým psychosyndrómom ťažkého stupňa a ľahkou duševnou zaostalosťou u schizoidnej osoby), ktorá ho robila na tento úkon neschopným. O tejto jeho diagnóze mal pritom žalovaný preukázateľne vedomosť viac ako mesiac pred uzavretím tejto dohody, keďže to sám uviedol v jeho liste uvedenom

v odseku 14 tohto odôvodnenia. Vzhľadom na záver, že predmetnou dohodou nedošlo (nemohlo dôjsť) k prevodu členských práv a povinností a J. B. po jej uzavretí zomrel, súd určil, že pred touto dohodou jemu patriaci členský podiel v Okresnom stavebnom bytovom družstve Dolný Kubín so sídlom 026 01 Dolný Kubín, Zochova 1117/97, IČO: 00 222 071 a s ním spojené členské práva a povinnosti k bytu - garsónke č. XX v bloku XXXX vo vchode XX na ulici C. E. v C. D. patria do dedičstva po ňom. V tejto časti súd žalobe ako plne dôvodnej vyhovel.

2. K tvrdeniu žalovaného (vykonanému v záverečnej reči), že požaduje náhradu škody za to, že za garsónku zaplatil (čo žalobca rozporoval), nepožaduje ju od žalobcu, ale chce ju vrátiť, resp. zaplatiť až po jeho smrti, súd sa ním, vzhľadom na skutočnosť, kedy žalovaný vzniesol tento nárok, nezaoberal. Vec sa totiž nachádzala v štádiu tesne pred vyhlásením o skončení dokazovania a následným vyhlásením rozsudku, kedy už súd nemá priestor na to, aby sa mohol prednesenému návrhu vecne venovať. Zároveň, aby tento návrh bol podaním v zmysle § 125 ods. 1 CSP, musel by byť urobený písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Napokon súd uviedol, že uvedený prejav vôle súd nemohol vyhodnotiť prípadne ani ako vzájomnú žalobu, ktorú by bolo možné vylúčiť na samostatné konanie, a to nielen pre chýbajúcu písomnú formu, ale aj preto, že by muselo ísť o uplatnenie práva voči žalobcovi, pričom žalovaný uviedol, že náhradu škody nepožaduje od žalobcu, ale až po jeho smrti. Vo zvyšnej časti, pokiaľ sa žalobca voči žalovanému (iná žalovaná strana než on žalobcom označená, resp. uvedená nebola) domáhal aj určenia nulitnosti pôžičiek vyplývajúcich zo zmluvy HNN149977681 s J. M.N. a z úverovej zmluvy č. 7102089407 s Home Credit Slovakia, a.s., súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Dôvodom zamietnutia žaloby v tejto časti bol nedostatočný okruh strán sporu, keď pre úspešnosť žaloby bolo nevyhnutné, aby stranami sporu boli aj tieto dve spoločnosti, t.j. J., M.A. a Home Credit Slovakia, a.s. (prípadne ich právni nástupcovia). Súd totiž nemôže rozhodnúť o právach a povinnostiach, ktoré sa týkajú dvojstranného právneho úkonu, ak sa sporu nezúčastňujú všetci účastníci tohto úkonu, prípadne ak ich niet, ich právni nástupcovia. Nakoľko žalobe bolo v časti vyhovené a v časti bola zamietnutá, pričom rozsah/vzájomný pomer týchto častí nie je, podľa názoru súdu, možné percentuálne, zlomkom, či inak vyjadriť, súd úspechy a neúspechy strán sporu ustálil na rovnakej úrovni. Z tohto dôvodu, použijúc § 255 ods. 2 CSP, rozhodol o náhrade trov konania tak, že túto náhradu nepriznal žiadnej zo strán.

3. Proti výroku I. a III. rozsudku súdu prvej inštancie podal včas odvolanie žalovaný, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne, prípadne aby rozhodol, že vec zrušuje a vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolanie odôvodnil podľa § 365 ods. 1 písm. a), d) a h) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj len „CSP“), a teda že neboli splnené procesné podmienky, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaný uviedol, že má pochybnosti o tom, či v tomto konaní žalobca uplatnil svoje práva písomným podaním, ktoré by spĺňalo všetky náležitosti žaloby uvedené v § 132 ods. 1 CSP a v § 127 ods. 1 CSP. Na predbežnom prejednaní sporu žalobca prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu uviedol, že podanou žalobou mieni dosiahnuť, aby členský podiel a s ním spojené práva a povinnosti ostali na J. B. a že chce teda dosiahnuť, aby členský podiel bol zahrnutý do dedičstva. Súd v odôvodnení napádaného rozsudku pritom konštatoval, že tento prejav vôle žalobcu posúdil ako návrh na zmenu žaloby v časti žalobného návrhu, resp. petitu. Následne súd uviedol, že s poukazom na § 143 ods. 1 a 2 CSP, ktoré aplikoval „a contrario“ navrhnutú zmenu žaloby pripustil. Žalovaný uviedol, že zmena žaloby ako podanie vo veci samej musí mať písomnú formu. V danom prípade žalobca v konaní súdu nedoručil procesný úkon zmenu žaloby v písomnej forme. Žalovaný vyjadril názor, že súd prvej inštancie nerozhodol správne, ak žalobcom ústne navrhnutú zmenu žaloby pripustil. Právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie o pripustení zmeny žaloby teda obsahuje vadu podľa § 365 ods. 1 CSP a zároveň má priamy vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Samotné uznesenie o pripustení zmeny žaloby pritom v zmysle § 357 CSP nie je možné napadnúť odvolaním, a preto nie je iná možnosť, ako z dôvodu tejto procesnej chyby zrušiť napádaný rozsudok vo veci samej. Súd prvej inštancie po pripustení zmeny žaloby žalobe v časti o určenie, že členský podiel v Okresnom stavebnom bytovom družstve Dolný Kubín so sídlom 026 01 Dolný Kubín, Zochova 1117/97, IČO: 00 222 071 a s ním spojené členské práva a povinnosti k bytu - garsónke č. XX v bloku XXXX vo vchode XX na ulici C. E. v C. D. patria do dedičstva po poručiteľovi J. B., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, vyhovel. Vyhovenie žalobe v tejto časti sú prvej inštancie odôvodnil tým, že dohoda o prevode členských práv a povinností uzatvorená dňa 16.12.2020 medzi J. B. a žalovaným (ďalej aj „dohoda zo dňa 16.12.2020“) je neplatným právnym úkonom, a to s poukazom na § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je neplatný právny

úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou. Súd prvej inštancie totiž konštatoval, že zo záverov znaleckého posudku J. B. O. č. 76/2021 zo dňa 19.04.2021 vyplýva, že v čase, keď J. B. uzaviera dohodu zo dňa 16.12.2020, trpel duševnou poruchou, ktorá ho robila na tento úkon neschopným. Žalovaný poukázal na § 457 Občianskeho zákonníka. Súčasne vyslovil názor, že podľa rozhodovacej praxe súdov má súd vyhovieť žalobe o vrátenie plnenia z neplatnej alebo zrušenej zmluvy v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka len vtedy, ak je v samotnom žalobnom návrhu podklad pre výrok, v ktorom je možné vyjadriť vzájomnú viazanosť plnení oboch účastníkov, ktorá by bola v zmysle § 47 Exekučného poriadku rešpektovaná v prípade súdneho výkonu rozhodnutia, inak by mala byť žaloba zamietnutá. Synalagmatickú povahu záväzkov podľa § 457 Občianskeho zákonníka a záväzok žalobcu voči žalovanému je pritom potrebné zohľadniť aj pri určovacích žalobách. Žalovaný poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu sp.zn. 3Cdo/115/2008 zo dňa 26.02.2009, sp.zn. 1VCdo/3/2022 zo dňa 17.10.2022 a rozsudok Krajského súdu v Žiline sp.zn. 11Co/246/2015 zo dňa 21.09.2015. Žalovaný v závere uviedol, že tvrdil a preukázal, že J. B. zaplatil v súvislosti s prevodom členského podielu sumu 40.000,- Eur, pričom ak žalobca v petite túto vzájomnú skutočnosť nevyjadril, tak žaloba mala byť zamietnutá.

4. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že považuje napádaný rozsudok za správny a riadne odôvodnený, pričom tvrdenia a argumenty žalovaného, ktoré uvádza v odvolaní považuje za účelové, neopodstatnené a nemajúce oporu v zákone. Rozsudok žiadal ako vecne správny potvrdiť. V konaní pred prvostupňovým súdom bolo preukázané, že žalovaný postupoval pri uzavretí Dohody o prevode členských práv a povinností zo dňa 16.12.2020 (ďalej len ako „Dohoda“) v rozpore so zákonom, nakoľko žalovaný mal vedomosť o zlom duševnom stave a duševnej chorobe J. B., v dôsledku čoho bol J. B. na takýto právny úkon neschopný, pričom v tej dobe bolo na tunajšom súde vedené konanie o obmedzení jeho spôsobilosti na právne úkony, kde bol žalovaný aj ustanovený za procesného opatrovníka. Napriek vedomosti žalovaného o zlom duševnom stave J. B., došlo k uzavretiu vyššie uvedenej dohody, ktorou mal žalovaný ako nadobúdateľ nadobudnúť členské práva a povinnosti spojené s bytom — garsónkou č. XX v C. D.. Uvedené konanie žalovaného možno považovať za účelové konanie v rozpore so zákonom. K námietke žalovaného o potrebe aplikácie § 457 Občianskeho zákonníka žalobca uviedol, že v Dohode nebola uvedená cena predmetu prevodu, resp. zostatková hodnota členského podielu, a táto nebola uvedená ani v prehlásení o vzájomnom majetkovom vysporiadaní zostatkovej hodnoty členského podielu podpísaného žalovaným a J. B. (č.l. 28-29 spisu). Uvedená argumentácia žalovaného preto v zmysle vyššie uvedeného neobstoí. K tvrdeniam žalovaného o zaplatení 40.000,- eur za členský podiel uviedol, že argumentácia žalovaného v tomto smere je účelová a žalobca ju v celom rozsahu odmieta a tiež odmieta, že J. B. bola reálne uhradená nejaká suma. Žalobca poukázal na to, že jeho brat J. B. vzhľadom na svoj mentálny stav a tiež znalosti v oblasti internet bankingu nebol schopný založiť si bankový účet v J. - P. O. a tento účet využívať. Nebol schopný pracovať ani s mobilným telefónom a PC a takéto zariadenia ani nevlastnil. Tento účet mu zriadil žalovaný, pravdepodobne za účelom disponovania s týmto účtom a fingovania zaplatenia ceny za prevod členských práv. Žalobca poukázal na konanie žalovaného, ktoré vyplýva zo samotnej výpovede J. B., reprodukovanej zástupcom žalobcu, keď sa J. B. neustále sťažoval na žalovaného a uvádzal prípady, kedy ho žalovaný nabádal prepísať byt, založiť si nový účet v inej banke, ísť do Ružomerskej pobočky A. požiadať o pôžičku atď. (uvedené v bode 6. rozsudku). Žalobca má za to, že takéto konanie žalovaného je v rozpore s dobrými mravmi pričom, pričom tiež javí znaky skutkovej podstaty trestného činu podvodu, prípadne iných.

5. Žalovaný v písomnej replike k vyjadreniu žalobcu odmietol, že by konal v rozpore so zákonom a dobrými mravmi. Uviedol, že so zosnulým J. B. mal žalovaný veľmi dobrý vzťah, trávil s ním čas a pomáhal mu, tak ako to už podrobne popísal pred súdom prvej inštancie. Tieto skutočnosti by žalobca vedel, ak by sa so svojím bratom J. B. stretával. Bohužiaľ, vzťah medzi žalobcom a jeho bratom J. B. bol veľmi zlý, J. B. sa so žalobcom nestretával a prechovával voči nemu odpor. Žalovaný zdôraznil, že dohoda zo dňa 16.12.2020 bola medzi žalovaným a zosnulým J. B. uzatvorená pri vedomí, na základe slobodnej a vážnej vôle a bez akéhokoľvek nátlaku. Žalovaný opätovne zdôraznil, že v danej veci išlo o synalagmatický vzťah. Žalovaný tvrdil, že J. B. mal mobil, dokonca smartphonu, a aj notebook a využíval aj zdieľanú internetovú sieť (wifi) žalovaného, cez ktorú sa pripájal na internet. J. B. pritom chcel zmeniť svoju banku kvôli výške poplatkov a keďže v banke J. je možné mať účet bez poplatkov, otvoril si účet práve v tejto banke. Žalovaný tento účet J. B. nezriaďoval a ani ho k tomu nenabádal. Číslo účtu, na ktorý mal žalovaný poslať peniaze J. B. za prevod členského podielu v Okresnom stavebnom bytovom družstve Dolný Kubín so sídlom 026 01 Dolný Kubín, Zochova 1117/97, IČO: 00 222 071 na

základe dohody zo dňa 16.12.2020, oznámil žalovanému samotný J. B.. Žalovaný odmietol tvrdenia, že by J. B. nabádal prepísať byt, založiť si nový účet v inej banke, ísť do Ružomerskej pobočky A. požiadať o pôžičku. Mal za preukázané, že zaplatil za prevod podielu sumu 40.000,- eur. Žalovaný uviedol, že považuje za nespravodlivé, že súd prvej inštancie o vzájomnej reštitučnej povinnosti žalobcu voči žalovanému, t.j. o nároku žalovaného na vrátenie preukázane zaplatenej sumy 40.000,- EUR nerozhodol, pričom v bode 24. rozsudku konštatoval, že tento nárok, aby bol podaním podľa § 125 ods. 1 CSP, musel byť urobený písomne. Na druhej strane súd prvej inštancie pripustil zmenu žaloby v časti žalobného návrhu, resp. petitu, bez existencie písomného podania, ktorým by žalobca navrhol zmenu žaloby. Na jednej strane teda súd prvej inštancie nepriznal ústnemu podaniu žalovaného právne účinky, no na druhej strane v rozpore so zákonom priznal účinky ústnemu podaniu žalobcu.

6. Žalobca v písomnej duplike k replike žalovaného zotrval na svojej predošlej argumentácii. Mal za nesporne preukázané, že žalovaný postupoval pri uzavretí Dohody o prevode členských práv a povinností zo dňa 16.12.2020 (ďalej len ako „Dohoda“) v rozpore so zákonom. Žalovaný mal a musel mať vedomosť o zlom duševnom stave a duševnej chorobe J. B., v dôsledku čoho bol J. B. na takýto právny úkon neschopný, nakoľko v tej dobe bolo na súde vedené konanie o obmedzení jeho spôsobilosti na právne úkony, kde bol žalovaný aj ustanovený za procesného opatrovníka. Žalobca trval na tom, že v dohode o prevode členského podielu nebola uvedená cena predmetu prevodu, resp. zostatková hodnota členského podielu, a táto nebola uvedená ani v prehlásení o vzájomnom majetkovom vysporiadaní zostatkovej hodnoty členského podielu podpísaného žalovaným a J. B.. Argumentácia žalovaného, že v súvislosti s prevodom členského podielu zaplatil J. B. sumu vo výške 40.000,- Eur, preto mal žalobca v petite žaloby vyjadriť vzájomnú viazanosť reštitučných povinností účastníkov je účelová nepravdivá. Je nepreukázané a sporné, že J. B. bola reálne uhradená suma, ktorá mala predstavovať plnenie v zmysle Dohody o prevode členských práv a povinností zo dňa 16.12.2020. Žalobca trval na tom, že J. B. vzhľadom na svoj mentálny stav a tiež znalosti v oblasti internet bankingu nebol schopný využívať online banking, pričom tento mu spravoval sám žalovaný, ktorý uvedený účet zriadil, za účelom fingovania zaplatenia ceny za prevod členských práv.

7. Žalovaný sa k písomnej duplike žalobcu nevyjadril.

8. Krajský súd v Žiline ako odvolací súd preskúmal vec podľa § 379, § 380 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP (keď nebolo potrebné zopakovať ani doplniť dokazovanie a nevyžadoval to ani dôležitý verejný záujem) v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

9. Súd prvej inštancie založil svoje zamietajúce rozhodnutie na tom skutkovom stave, že v konaní bola preukázaná nespôsobilosť J. B. uzavrieť zmluvu o prevode členských práv, a to na podklade znaleckého posudku, ktorý vypracovala znalkyňa J. B. O. pod č. 76/2021 dňa 19.04.2021, v ktorom znalkyňa konštatovala, že s ohľadom na skutočnosti uvedené v znaleckom posudku (znalecký posudkom bol u J. B. zistený organický psychosyndróm ťažkého stupňa a ľahká duševná zaostalosť u schizoidnej osoby), a to najmä na skutočnosť, že u menovaného je oslabená jeho intelektová úroveň, najmä logické a analytické myslenie, má poruchu exekutívno - riadiacich funkcií, teda má oslabenú schopnosť organizovať a uveďovať si možné následky jednotlivých aktivít, nezvažuje možné riziká, tak nebol schopný posúdiť zmysel, ani právne účinky uvedeného právneho úkonu. Na podklade uvedeného posudku dospel súd prvej inštancie k záveru, že J. B. nebol spôsobilý pochopiť dôsledky úkonu v podobe prevodu členských práv k bytu.

10. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že pri rozhodovaní vo veci samej vzal súd prvej inštancie do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní vo veci samej súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval, pričom rozhodol v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou súdov Slovenskej republiky. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP a k odvolacím námietkam žalobcu na zvýraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie dodáva nasledovné:

11. Podľa článku 2 ods. 1 CSP ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty.

12. Podľa § 139 CSP žalobca môže počas konania so súhlasom súdu meniť žalobu.

13. Podľa § 140 ods. 1 CSP zmena žaloby je návrh, ktorým sa rozširuje uplatnené právo alebo sa uplatňuje iné právo.

14. Podľa § 142 ods. 1 CSP o prípustnosti zmeny žaloby súd rozhodne spravidla na pojednávaní, na ktorom bola zmena navrhnutá, alebo na pojednávaní, ktoré nasleduje bezprostredne po tom, ako bola zmena žaloby uplatnená podaním mimo pojednávania..

15. Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

16. Odvolací súd konštatuje, že v konaní nebolo sporné, že J. B. nebol spôsobilý na prevod členského podielu k družstevnej garsónke na žalovaného.

17. Žalovaný v odvolaní namietal, že nemala byť pripustená zmena žaloby, a to aj vo vzťahu, že súd prvej inštancie neriešil jeho námietky o potrebe zaplata sumy, ktorú zaplatil za prevod členských práv. Súčasne mal za to, že išlo o synalagmatický vzťah a žaloba mala byť zamietnutá, ak sa žalobca nedomáhal určenia, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva oproti uloženiu povinnosti zaplatiť žalovanému sumu za prevod členských práv v sume 40.000,- eur.

18. Odvolací súd konštatuje, že námietka žalovaného o nesprávnom postupe súdu prvej inštancie, ktorým pripustil zmenu žaloby je nedôvodná. Súd prvej inštancie má postupovať tak, aby ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov bola spravodlivá a účinná, a aby bol naplnený princíp právnej istoty. V prejednávanej spore súd prvej inštancie v pokyne zákonného sudcu zo dňa 27.12.2022 správne konštatoval, že po doplnení predchádzajúceho podania zo dňa 19.08.2022 a zápisnice spísanej na súde dňa 14.11.2022, podaním doručeným súdu dňa 22.12.2022, sa vec stala civilnou žalobou. Následne správne zaslal žalobu na vyjadrenie žalovanému po zaplatení súdneho poplatku žalobcom. Následne po realizácii repliky a dupliky nariadil predbežné prejednanie sporu na deň 25.04.2023, na ktorý sa žalovaný nedostavil. Vzhľadom na to, že žaloba samotná obsahovala petit, ktorým sa žalobca domáhal, aby súd určil, že prevod práv k bytu na C. E. XXXX/XX A. C. D. z J. B. na J. K., ktorý sa uskutočnil v decembri 2020 je neplatný. Na predbežnom prejednaní sporu vyslovila strana žalobcu po dopyte zo strany súdu, že sa chce domôcť toho, aby byt bol predmetom dedičského konania po J. B.. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil skutkové okolnosti, ako aj to, že prejav žalobcu znamená návrh na zmenu žaloby a následne súd prvej inštancie pripustil zmenu žaloby. Odvolací súd má za to, že postup súdu prvej inštancie bol vecne správny, spravodlivý a účinný, pričom zohľadnil skutočnosť, že na strane žalobcu vystupuje bežný človek bez patričného právneho vzdelania, ktoré nemá ani jeho splnomocnený zástupca. Preto správne súd prvej inštancie postupoval, keď pripustil zmenu žaloby a zápisnicu zaslal žalovanému, aby sa tento mohol s ňou oboznámiť. Uvedenému postupu nemožno vytknúť jeho nesprávnosť, ale naopak je potrebné ho vyhodnotiť ako vecne správny. Odvolací súd zdôrazňuje, že pripustenie zmeny žaloby bolo procesným postupom súladným so zákonom, pričom CSP nevyžaduje na zmenu žaloby písomný návrh, ale zmenu žaloby možno navrhnúť aj priamo na predbežnom prejednaní sporu alebo pojednávaní ústnou formou v súlade s §142 ods. 1 CSP, čo sa stalo aj v tomto prípade. Skutočnosť, že žalovanému nevyhovuje pripustenie zmeny žaloby nie je dôvodom na jej nepripustenie, ak doterajší priebeh konania umožňoval pripustiť zmenu žaloby tak, ako tomu bolo v tomto prípade.

19. K námietke žalovaného, že v danej veci mal byť uplatnený princíp synalagmatického záväzku, odvolací súd uvádza, že aj táto námietka je nedôvodná. Žaloba, že vec (právo) patrí do dedičstva je špecifickým druhom žaloby a nejde o bežnú žalobu o plnenie, resp. o určovaciu žalobu. Pri

štandardnej žalobe na plnenie (napr. o vrátenie kúpnej ceny vozidla) je potrebné žalovať synalagmaticky aj o vlastnú povinnosť vrátenia vozidla, ak sa už tak nestalo. Rovnako aj pri štandardnej žalobe o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti (napr. pri odstúpení od kúpnej zmluvy) je potrebné žalovať aj vlastné vrátenie kúpnej ceny, ak táto bola zaplatená. Pri žalobách o tom, že nejaká vec (právo) patrí do dedičstva je však iná skutková situácia, a preto sa synalagmatická žaloba neuplatňuje. Je potrebné si uvedomiť, že výsledkom dedičského konania (prípadne dodatočného dedičského konania) môže byť aj to, že dedičstvo sa prenecháva na zaplatenie dlhov poručiteľa, a teda žalobca reálne nemusí nadobudnúť predmet sporu. Rovnako tak v prípade väčšieho počtu dedičov, môžu títo vystupovať aj na strane žalovaného (ak by nechceli vystupovať na strane žalobcu). V prípade, ak by odvolací súd pripustil výklad žalovaného, tak žalobca by musel platiť žalovanému, bez toho, aby niečo zdedil, čo odporuje zákonnej úprave dedičského práva, podľa ktorého dedič ručí za poručiťelove záväzky len do výšky zdedeného majetku. S ohľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd konštatuje, že v prejednávanej veci nemožno uplatniť synalagmatický vzťah. Svoje nároky, ktoré žalovaný voči dedičovi má, si môže uplatniť v dedičskom konaní, prípadne samostatnou civilnou žalobou. Odvolací súd má ďalej za to, že s ohľadom na námietky žalobcu, žalovaný nateraz nepreukázal bez pochybností, že zaplatil kúpnu cenu za prevod členského podielu. K označeným rozhodnutiam Najvyššieho súdu sp.zn. 3Cdo/115/2008 zo dňa 26.02.2009, sp.zn. 1VCdo/3/2022 zo dňa 17.10.2022 a k rozsudku Krajského súdu v Žiline sp.zn. 11Co/246/2015 zo dňa 21.09.2015 odvolací súd uvádza, že tieto sa týkali inej skutkovej situácie tak, ako to bolo vyššie uvedené v tomto odseku, tj. bežných kúpnych zmlúv a z nich vyplývajúcich sporov. Nešlo však ani v jednom prípade o spor, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva, ktorý predstavuje zásadne odlišnú skutkovú a právnu situáciu, na ktorú nemožno aplikovať právne závery vyššie uvedených rozhodnutí.

20. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil aj nárok žalovaného, o ktorom hovoril v rámci záverečnej reči na pojednávaní dňa 23.05.2023. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že žalovaný v záverečnej náhradu škody chce vrátiť, resp. zaplatiť až po smrti žalobcu. Správne uzavrel, že tento nárok bol prezentovaný až v záverečnej reči, a teda ako prostriedok obrany bol uplatnený neskoro, nakoľko vec sa totiž nachádzala v štádiu tesne pred vyhlásením o skončení dokazovania a následným vyhlásením rozsudku, kedy už súd prvej inštancie nemal priestor na to, aby sa mohol prednesenému návrhu vecne venovať. Správne súd prvej inštancie konštatoval, že tento návrh bol podaním v zmysle § 125 ods. 1 CSP, a teda musel byť urobený písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe (v súlade s § 147 ods. 3 CSP), a to aspoň predložením písomnej žaloby na pojednávaní dňa 23.05.2023. Následne správne súd prvej inštancie vyhodnotil, že uvedený prejav vôle nemohol posúdiť ani ako vzájomnú žalobu, ktorú by bolo možné vylúčiť na samostatné konanie, aj preto, že by muselo ísť o uplatnenie práva voči žalobcovi, pričom žalovaný uviedol, že náhradu škody nepožaduje od žalobcu, ale až po jeho smrti. Všetky uvedené skutočnosti bránili prejednávaniu nároku žalovaného na zaplatenie sumy 40.000,- Eur. Odhliadnuc od uvedeného má odvolací súd za to, že tento nárok by nebolo možné priznať v rámci konania, že členský podiel ku garsónke patria do dedičstva, nakoľko tento nárok si je potrebné primárne uplatniť v samotnom dedičskom konaní.

21. Nakoľko odvolacie námietky vymedzené žalovaným, ktorými je odvolací súd viazaný, neboli dôvodné a odvolací súd nezistil ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré prihliada z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP) a plne sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

22. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1, §262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bol úspešný žalobca, preto mu odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu voči žalovanému.

23. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).